

Kansalaistoimintaan ja ihmisiin kohdistuva sääntelytaakka on monimuotoista

Kanerva Kuokkanen tutkijatohtori, HY

Noora Alasuutari VTM, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti, HY

Kati Rantala tutkimusjohtaja, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti, HY

Kansalaistoimintaan ja ihmisiin kohdistuva sääntelytaakka on moniulotteinen ilmiö

Sääntelytaakalla viitataan yleensä lainsäädännöstä johtuviin vaikutuksiin, jotka kuormittavat sääntelyn kohteita taloudellisesti, kuluttamalla aikaa tai aiheuttamalla vaivaa, psykologista rasitusta tai harmia. Tässä Policy Briefissä esitellään sääntelytaakkaa arvioineen hankkeen tuloksia koskien taakka, joka kohdistuu kansalaistoimintaan ja yksittäisiin ihmisiin. Aineisto koostuu kirjallisuudesta sekä aiheen parissa työskenteleville tutkijoille, virkamiehille ja kolmannen sektorin toimijoille järjestetystä työpajasta, kansalaisten käymästä viranomaisasiointia koskevasta internetkeskustelusta ja hallituksen esityksistä vuosilta 2013 ja 2017.

Kansalais- ja vapaaehtoistoimintaan liittyvissä ongelmissa on usein kyse toimeenpanosta, viranomaisohjeistuksesta ja tiedottamisesta sekä kansalaistoimijoiden sääntelyyn liittyvistä käsityksistä. Yksittäisten kansalaisten arkeen kuuluu jossain määrin lupa- ja ilmoitusasioita, etuuksien ja palveluiden hakemista sekä ongelmatilanteissa omien oikeuksien ajamista. Näissä yhteyksissä on hyvä kiinnittää huomiota **kansalaisten asiointiprosessien kuormittavuuteen ja menettelytapojen hallintaan**, järjestelmän toimivuuteen kokonaisuutena sekä siihen, miten sääntelytaakka kohdistuu **eri väestöryhmiin. Ihmisiin tai kansalaistoimintaan kohdistuvaa sääntelytaakkaa ei juurikaan arvioida hallituksen esityksissä.** Esityksistä löytyy kuitenkin jonkin verran tavoitteita sujuvoittaa ihmisiin kohdistuvaa sääntelyä. Tällöin tavoitellaan sääntelyn hallinnan ja sen tulkinnan sekä asiointiprosessien helpottamista.

Suosituksissa korostuvat ihmisten ja järjestöjen parempi huomiointi sääntelytaakkakeskustelussa, eri asiointiprosessien, sääntelyn hyötyjen ja järjestelmän kokonaisuuden arviointi ja **arjen ongelmista ennemmin kuin hallinnon sektoreista lähtevä tarkastelu.** Myös **kansalaisyhteiskunnan ja ihmisten elämäntilanteiden moninaisuus** on tärkeä ottaa huomioon, samoin **toimeenpanoon ja viestintään liittyvä asiakaslähtöisyys** ja tietyt reunaehdot huomioiden myös viranomaisten välinen tiedonvaihto ja sähköinen asiointi.

Kansalaiset ja kansalaistoiminta yhä korostuneemmin esillä sääntelytaakkakeskustelussa

Keskustelu sääntelytaakasta on laaja kansainvälinen ilmiö. Käsitteellä viitataan yleensä lain-säädännöstä johtuviin vaikutuksiin, jotka kuormittavat sääntelyn kohteita taloudellisesti, kuluttamalla aikaa tai aiheuttamalla vaivaa, psykologista raskautta tai harmia; maallikkokielellä puhutaan usein esimerkiksi byrokraatiasta tai paperityöstä. Sääntelystä on kuitenkin hyötyä kansalaisille esimerkiksi tiettyjen oikeuksien, etuuksien, palveluiden tai hyvän elinympäristön turvaamisessa, kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan toimintaympäristön määrittämisessä ja erilaisten riskien hallinnassa.

Sekä suomalainen että kansainvälinen sääntelytaakkaa koskeva keskustelu on yleisesti painottunut yritystoiminnan kohtaamaan kuormitukseen, mutta myös kansalaisten ja järjestöjen näkökulma korostuu yhä enemmän hallinnollisessa ja poliittisessa keskustelussa (OECD 2012). Suomessa hallituksen strategisessa ohjelmassa vapaaehtoistoiminta ja kansalaisten arki nähdään osa-alueina, joihin kohdistuvaa sääntelyä, hallinnollista taakkaa ja lupaprosesseja halutaan keventää (valtioneuvoston kanslia 2015). Käytännössä vapaaehtoistoiminnan näkökulma on ollut enemmän sääntelyn sujuvoittamishankkeessa enemmän esillä kuin yksittäisiä kansalaisia koskevat asiointiprosessit, joiden voidaan nähdä olevan osa kansalaisten arkea.

Kansalaistoimintaan ja ihmisiin kohdistuvaa sääntelytaakkaa arvioitiin kolmesta eri näkökulmasta: 1) kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (sisältäen kansalaisten kollektiivisen toiminnan, verkostot ja aineiston rajoitteet huomioiden myös järjestöt), 2) yksittäisten ihmisten kohtaamat asiointiprosessit ja 3) hallituksen esitysten kirjaukset aiheesta.

Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Kansalaistoimintaan ja ihmisiin kohdistuvaa sääntelytaakkaa tarkasteltiin sekä julkisesta valasta että eri toimijoiden kokemuksesta käsin. Analyysi perustui *tutkimuskirjallisuuteen* ja empiiriseen aineistoon, joka muodostui aiheen parissa työskenteleville tutkijoille, virkamiehille ja kolmannen sektorin toimijoille järjestetystä *työpajasta*, kansalaisten käymästä *internetkeskustelusta viranomaisasioinnista* Suomi24-palstalla sekä *hallituksen esityksistä* vuosilta 2013 ja 2017. Tutkimusmenetelmät olivat sekä laadullisia että määrällisiä: Työpajassa ja internetissä käytyjä keskusteluja analysoitiin laadullisesti muun muassa teemoittelemalla, ja hallituksen esityksiä analysoitiin sekä määrällisesti SPSS-tilasto-ohjelman avulla että laadullisesti.

Tulokset ja johtopäätökset

Kansalaistoiminnassa ongelmia sääntelyn hallinnassa ja toimeenpanossa

Kansalais- ja vapaaehtoistoimintaan liittyvissä ongelmissa kyse on usein toimeenpanosta, viranomaisohjeistuksesta ja tiedottamisesta sekä kansalaistoimijoiden sääntelyyn liittyvistä käsitteellisistä pikemminkin kuin varsinaisesta sääntelystä. Keskustelussa nousevat säännöllisesti esiin tietyt vapaaehtoisten palkitsemiseen, työttömyyteen ja lupa-asioihin liittyvät epäselvyydet, vaikka näiden sääntely on pääsääntöisesti koettu viranomaisten taholta riittävän selkeäksi.

Sääntelyn sujuvoittamishankkeen yhteydessä onkin todettu, että ohjeistusta ja tiedotusta aiheesta on edelleen varaa parantaa. Isoimmat kysymykset, joissa saattaa olla tarvetta myös sääntelyn muutoksille, koskevat lupa- ja ilmoitusmenettelyjä.

Tutkimushankkeessa nousivat myös esiin sääntelyn tulkinnot ja mahdolliset kansalaistoiminnan uusiin muotoihin liittyvät sääntelytarpeet. Vakiintuneet kansalaistoimijat kehittävät tapoja ”luovia sääntelyviidakossa”, ja myös viranomaiset saattavat pyrkiä kehittämään ratkaisuja säännösten soveltamiseen tai kiertämiseen. Osasyynä tähän voi olla, että sääntely tulee usein yhteiskunnallisen muutoksen jäljessä, mikä edellyttää olemassa olevan sääntelyn soveltamista vastaamaan muuttunutta tilannetta. Sääntelyn ja sen toimeenpanon joustavuuteen ja tulkinnanvaraisuuteen liittyy myös ongelmia esimerkiksi riskienhallinnan, toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun ja aktiivisen kansalaisuuden väliinpuotoajien näkökulmasta.

Sääntelyssä on hyvä huomioida myös kansalaisyhteiskunnan moninaisuus. Esimerkiksi yhdistykset ovat erikokoisia, ne toimivat erilaisilla työntekijä- ja vapaaehtoisresursseilla ja ne painottavat toiminnassaan eri tavoitteita. Yhdistysten rinnalle on noussut erityisesti sosiaalisen median myötä myös sellaisia toiminnan muotoja, jotka eivät organisoidu yhdistyksiksi. Samaan aikaan kansalaistoiminnan ja markkinoiden rajapinnalle on syntynyt uusia toimintatapoja, kuten erilaisia jakamistalouden muotoja. Riskinä on, että kapeat vapaaehtoistoiminnan käsitteet jättävät huomioimatta osan kansalaisyhteiskunnan toiminnasta.

Yksittäisten kansalaisten kohtaamat asiointiprosessit monelle hankalia

Yksittäisten kansalaisten arkeen kuuluu jossain määrin lupa- ja ilmoitusasioita ja näihin rinnastettavia viranomaisasiointin muotoja. Tutkimuskirjallisuudessa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa korostuvat kuitenkin eniten etuuksien ja palveluiden saantiin liittyvät asiointiprosessit erityisesti tarveharkintaisia tukia haettaessa tai tilanteissa, joissa henkilö on usean eri tahon asiakkaana. Lisäksi järjestelmän monimutkaisuus ja kysymys siitä, saako asiakas ne palvelut ja etuudet, joihin hänellä lain mukaan on oikeus, nousevat esiin. Tehdyistä päätöksistä valittamiseen ja omien oikeuksien ajamiseen voi liittyä paikoitellen raskaita ja vaativia asiointiprosesseja, ja esimerkiksi saatavilla oleva informaatio tai eri toimijoiden kyky saada selkoa omista oikeuksista ja niiden ajamisesta voivat olla riittämättömiä. Käytännössä ongelmat kasaantuvat usein yhteiskunnassa marginaalisessa tai muuten huono-osaisessa asemassa oleville ryhmille.

Eri maissa yksittäisiin kansalaisten viranomaisasiointiin liittyvää sääntelytaakkaa on arvioitu joko yleisesti ”keskivertokansalaisen” näkökulmasta tai sellaisten ihmisryhmien kannalta, joiden arkeen kuuluu runsaasti viranomaisasiointia (esimerkiksi vammaiset, työttömät, sosiaalipalveluiden asiakkaat). Esimerkiksi Ranskassa sääntelytaakkaa ja sääntelyn sujuvoittamista on pyritty tarkastelemaan tiettyjen elämäntilanteiden mukaan ennemmin kuin hallinnon sektoreiden perusteella. Joitain yleisiä toimenpiteitä, joilla kansalaisten kohtaamaa sääntelytaakkaa on kansainvälisesti helpotettu tai ehdotettu helpotettavaksi, ovat asiointiprosessien avoimuus, viranomaisten välinen ja viranomaisilta asiakkaan suuntaan tapahtuva tiedottaminen ja vuorovaikutus, saman asian kysyminen vain kerran viranomaisten taholta, sähköinen asiointi, yhteiset asiointiportaalit ja muut vastaavan tyyppiset toimet. Yleisten toimenpiteiden lisäksi olisi kuitenkin olennaista huomioida, miten sääntelytaakka kohdistuu eri ihmisryhmiin ja miten eri ryhmillä on mahdollisuuksia suoriutua heitä koskevasta viranomaisasiointista.

Ihmisiin kohdistuvaa sääntelytaakkaa ei tunnisteta hallituksen esityksissä

Ihmisiin tai kansalaistoimintaan kohdistuvaa sääntelytaakkaa ei juurikaan tuoda esiin hallituksen esityksissä, vaikka ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan muutoin hallituksen esityksiä valmisteltaessa. Vuosina 2013 ja 2017 ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia tunnistettiin vähän alle puolessa analysoiduista hallituksen esityksistä (kaikki hallituksen esitykset vuodelta 2013 ja syyskuun loppuun asti annetut hallituksen esitykset vuodelta 2017). Näistä esityksistä löydettiin kummaltakin vertailuvuodelta vain yksi kirjaus ihmisiin tai järjestöihin kohdistuvasta sääntelytaakasta.

Ihmisiin kohdistuvan sääntelyn sujuvoittamista koskevat kirjaukset lisääntyvät kuitenkin vuosien 2013 ja 2017 välillä. Sääntelyn sujuvoittaminen ei näissä esityksissä ollut niinkään säästösten purkua, vaan se liittyi ennemminkin sääntelyn tulkintaan ja toimeenpanoon. Sujuvoittamistoimet liittyvät esimerkiksi *viranomaisasioinnin helpottamiseen*, kuten sähköiseen asiointiin. Viranomaisasioinnin sähköistäminen ei välttämättä kuitenkaan helpota niiden asemaa, jotka asioivat runsaasti eri viranomaistahojen kanssa tai joilla ei ole edellytyksiä käyttää digitaalisia palveluja. Näitä erityisryhmien tarpeita ei aineistoon sisältyvissä hallituksen esityksissä tullut esille. Asiointiin arvioidaan myös helpottuvan tilanteissa, joissa *sääntelyä selkeytetään*. Tällöin hallituksen esityksissä tarkoitetaan useimmiten sääntelyä koskevien tulkintojen selkeyttämistä ja toimeenpanoon liittyvien epäyhtenäisten tulkintojen vähentämistä.

Sääntelyn kohdetahojen moninaisuus on otettava huomioon

Johtopäätökset

Niin kansalaistoimintaan kuin yksittäisten ihmisten asiointiprosesseihin liittyvän sääntelytaakan vähentämisessä on ensisijaisesti kyse toimeenpanon ja sääntelyn hallinnan selkeyttämisestä sekä asiointiprosessien toimivuudesta. Sääntelyssä on hyvä ottaa myös huomioon kansalaisyhteiskunnan toimijoiden erilaisuus – sekä erilaiset kansalaistoiminnan muodot että yksittäisten ihmisten eri tilanteet. Yksittäisten kansalaisten kohtaamisissa asiointiprosesseissa näkyy sääntelytaakan kohdistuminen niihin kansalaisryhmiin, joiden arkeen kuuluu runsaasti viranomaisasiointia tai jotka ovat muuten yhteiskunnassa marginaalisessa asemassa. Hallituksen esityksissä ihmisiin tai kansalaistoimintaan kohdistuvaa sääntelytaakkaa ei juuri tuoda esiin, mutta sääntelyn sujuvoittaminen ymmärrettynä erityisesti asiointiprosessien helpottamisena ja sääntelyn tulkintojen selkeyttämisena näkyy hallituksen esityksissä.

Käsitteenä ”sääntelytaakka” ei välttämättä ole täydellinen kansalaisiin kohdistuvien vaikutusten analyysiin, sillä se leimaa helposti kaiken sääntelyn ”taakaksi” eikä huomioi riittävästi toimeenpanoa tai järjestelmän kokonaisuuden arvioimista. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö ihmisiin ja kansalaistoimintaan liittyvää sääntelyä ja asiointiprosesseja olisi tärkeä arvioida nykyistä enemmän.

Yhteenveto toimenpide-ehdotuksista

Tutkimushankkeen yleiset toimenpide-ehdotukset liittyivät laajempaan keskusteluun laadukkaasta lainvalmistelusta, lainsäädännön toimeenpanosta ja sääntelytaakan arviointimenetelmistä (ks. Policy Brief ”Sääntelytaakan vähentäminen: laadukkaalla sääntelyllä kevyempi taakka”). Kansalaistoimintaan ja yksittäisten ihmisten asiointiprosesseihin suhteutettuna hankkeessa korostuivat ennen kaikkea seuraavat ehdotukset, jotka on muokattu hankkeen yleisistä toimenpide-ehdotuksista:

Ihmiset ja järjestöt paremmin huomioon sääntelytaakkatarkastelussa

Keskustelussa sääntelytaakasta yritysten rooli korostuu suhteessa ihmisiin ja järjestöihin. Tämä koskee myös hallituksen esityksiä. Lakien valmisteluvaiheessa olisikin syytä huomioida nykyistä perusteellisemmin, miten lakiesitys vaikuttaa ihmisten tai järjestöjen kohtaamaan sääntelytaakkaan tai asiointiprosesseihin laajemmin ymmärrettynä.

Sääntelytaakka ymmärrettävä laajasti

Käsitteenä ”sääntelytaakka” ei välttämättä ole täydellinen kansalaiseen kohdistuvien vaikutusten analyysiin, sillä se leimaa helposti kaiken sääntelyn ”taakaksi” eikä huomioi riittävästi toimeenpanoa, sääntelyn hyötyjä tai järjestelmän kokonaisuuden arvioimista. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö ihmisiin ja kansalaistoimintaan liittyvää sääntelyä ja asiointiprosesseja olisi tärkeä arvioida nykyistä enemmän.

Näkökulma hallinnon sektoreista ihmisten arkeen

Ihmisten ja kansalaistoiminnan sääntelyn hallintaa helpottaisi, että lähtökohtana olisivat enemmän arjen ja käytännön ongelmat kuin hallinnon sektorit. Tämä pätee myös tiedottamiseen. Esimerkiksi Ranskassa sääntelyä ja sen sujuvoittamista on lähdetty tarkastelemaan elämäntilanteista (esimerkiksi syntymä, kuolema, opiskelu, työttömyys) käsin.

Kansalaisyhteiskunnan moninaisuus huomioitava

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan sääntelyä ja sääntelytaakkaa arvioitaessa on olennaista muistaa kansalaisyhteiskunnan moninaisuus ja erikokoisten järjestöjen erilaiset intressit. Lisäksi on tärkeää arvioida, miten sääntely suhteutuu kansalaistoiminnan muutokseen, kuten ei-järjestöpohjaiseen, verkostomaiseen toimintaan. Kansalaiseen kohdistuvassa sääntelyssä on tärkeää huomioida, että sääntely tai siitä johdetut menettelyt kuormittavat eri tavoin eri väestöryhmiä. Etuuksia, palveluja ja oikeuksia säänneltäessä on mielekästä ottaa huomioon ihmisten ja elämäntilanteiden monimuotoisuus.

Toimeenpanoon ja viestintään asiakaslähtöisyyttä

Ihmisille ja järjestöille on hyvä viestiä sääntelystä ja sen muutoksista avoimesti ja selkeästi siten, että toimijat ymmärtävät sääntelyn ja sen edellyttämät velvollisuudet ja toimintamahdollisuudet omasta näkökulmastaan. Viranomaistoiminnassa on myös olennaista kiinnittää huomiota asiakkaan kohtaamiseen ja vuorovaikutukseen sekä esimerkiksi neuvonnan tärkeyteen ilman pelkoa siitä, että asiakas saa sanktioita (esimerkiksi työttömyysturvan karenssi) viranomaisten taholta.

Viranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja sähköistä asiointia kehitettävä tietyin varauksin

Kansainvälisissä esimerkeissä ovat korostuneet myös viranomaisten välinen tiedonvaihto, saman asian kysyminen vain kerran viranomaisten taholta, sähköinen asiointi, yhteiset asiointiportaalit ja muut vastaavan tyyppiset toimet. Näitä toimia on edelleen hyvä kehittää, kunhan huomioidaan myös tietosuojaan liittyvät kysymykset sekä eri ihmisten eri mahdollisuudet käyttää sähköisiä palveluita.

Lisälukemista

Hankkeen raportti:

Rantala Kati, Ahonen Pertti, Alasuutari Noora, Kauppila Jussi, Kautto Petrus, Römpötti Essi, Saarenpää Karolina, Tala Jyrki & Uusikylä Petri (2018). Sääntelytaakan arviointi ja vähentäminen. Valtioneuvoston kanslian julkaisu 27/2018. <http://tietokayttoon.fi/julkaisut>

Hankkeen muut Policy Briefit:

Rantala Kati, Ahonen Pertti, Alasuutari Noora, Kauppila Jussi, Kautto Petrus, Römpötti Essi, Saarenpää Karolina, Tala Jyrki & Uusikylä Petri (2018). Sääntelytaakan vähentäminen: laadukkaalla sääntelyllä kevyempi taakka. Policy Brief 11/2018. Valtioneuvoston kanslia. <http://tietokayttoon.fi/julkaisut/artikkelit>

Uusikylä Petri, Alasuutari Noora & Rantala Kati (2018). Yrityksiin kohdistuva sääntelytaakka: kritiikki painottuu ongelmiin toimeenpanossa. Policy Brief 12/2018. Valtioneuvoston kanslia. <http://tietokayttoon.fi/julkaisut/artikkelit>

Tala Jyrki (2018). Uusi keino säädöspolitiikkaan – Yksi yhdestä -mekanismin vahvuuksia ja ongelmia. Policy Brief 14/2018. Valtioneuvoston kanslia. <http://tietokayttoon.fi/julkaisut/artikkelit>

Lisälukemista:

Hiilamo, H (2003). Sosiaaliturvan yhteensovittamisen kannustimet. Kansantaloudellinen aikakauskirja 99 (3), 294–311.

Kalliomaa-Puha, L, Kotkas, T & Rajavaara, M, toim. (2014). Harkittua? Avauksia sosiaaliturvan harkintavallan tutkimukseen. Teemakirja 13. Helsinki: Kelan tutkimusosasto.

OECD (2012). Cutting administrative burdens on citizens: implementation challenges and opportunities. Budapest. Saatavissa osoitteesta: <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/50444905.pdf>

Pajukoski, M, toim. (2010). Pääseekö asiakas oikeuksiinsa? Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuoliset tekijät -työryhmä. Raportti III. Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus. Saari, J (2015). Huono-osaiset. Elämän edellytykset yhteiskunnan pohjalla. Helsinki: Gaudeamus.

Sosiaali- ja terveysministeriö (2016). Säädosvaikutusten arviointi ihmisiin kohdistuvien vaikutusten näkökulmasta. Helsinki: sosiaali- ja terveysministeriö julkaisuja 2/2016. Valliluoto, S (2014). Vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja esteistä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityksiä 4/2014. Saatavissa osoitteesta: http://www.kansalaisareena.fi/Vapaaehtoistoiminnan_mahdollisuuksista_ja_esteista.pdf

Valtioneuvoston kanslia (2015). Ratkaisujen Suomi: Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strateginen ohjelma 29.5.2015. Hallituksen julkaisusarja 10/2015. Saatavissa osoitteesta: http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Ratkaisujen+Suomi_FI_YHDISTETTY_netti.pdf/801f523e-5dfb-45a4-8b4b-5b5491d6cc82

Valtiovarainministeriö (2015). Vapaaehtoistyö, talkootyö, naapuriapu – kaikki käy. Vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota ja toimintaedellytysten kehittämistä selvittävän työryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön raportti 39/2015. Saatavissa osoitteesta: <http://vm.fi/dms-portlet/document/390282>

Lisätietoja:

Kansalaistoiminta ja kansalaisten viranomaisasiointi: tutkijatohtori Kanerva Kuokkanen. Kuokkanen työskenteli hankkeen ajan tutkijatohtorina Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutissa (HY), ja tällä hetkellä hän työskentelee Svenska social- och kommunalhögskolanissa (HY). Kuokkasella on pitkä tutkimuskokemus muun muassa kansalaisosallistumisen, kolmannen sektorin ja julkishallinnon tutkimuksesta. Yhteystiedot: kanerva.kuokkanen@helsinki.fi, 050 448 9938.

Hallituksen esitykset: Noora Alasuutari. Alasuutari työskentelee Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutissa (HY) lainsäädäntötutkimuksen aihepiirien parissa. Työssään hän tarkastelee hallituksen esityksiä ja erityisesti vaikutusten arviointeja erilaisista sääntelyn näkökulmista. Yhteystiedot: noora.alasuutari@helsinki.fi.

Koko tutkimushanke: tutkimusjohtaja Kati Rantala. Rantala (VTT, dosentti) toimii Helsingin yliopistossa Kriminologian ja oikeuspolitiikan tutkimusyksikössä oikeuspolitiikan tutkimusyksikön johtajana. Hänellä on pitkäaikainen kokemus lainsäädäntötutkimuksesta niin teoreettisesti kuin empiirisesti. Muita keskeisiä tutkimusalueita ovat oikeuden saatavuus ja velkaongelmien tutkimus. Yhteystiedot: kati.rantala@helsinki.fi, 050 3876198.

Sääntelytaakan arviointi ja vähentäminen -hanke on toteutettu osana valtioneuvoston vuoden 2016 selvitys- ja tutkimussuunnitelman toimeenpanoa.

Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja:

Hallitusneuvos, yksikön päällikkö Arno Liukko
Valtioneuvoston kanslia, Istuntoyksikkö arno.liukko@vnk.fi

VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA
www.tietokayttoon.fi